

dertlerin yaygın olarak kulamlmasıyla başlamıştır. Gelişen üretim teknolojileri de dikkate alınırca doğal çevreye zarar vermeden ya da belli ölçüde doğayı tahrip etmeden madencilik yapılması mümkün değildir. Yani toprağı kazmadan madencilik yapılamaz. Genel olarak yapılan tüm çalışmaların insanların refah ve mutluluğı için olduğunu düşünürsek, doğal çevrenin korunup geliştirilmesinin ve gelecek kuşaklara sağlıklı bir miras bırakılmasının önemi ortaya çıkar. Gelişmiş ülkelerde madencilik faaliyeti sonucu tahrip olmuş doğal çevrenin yeniden kazanılması konusunda ciddi önlemlerin alındığı bir gerçektir. Bu konular yasal mevzuat hükümleri ve etkili bir denetimle kontrol altında tutulmaktadır. Eğer bir maden yatağının işlenmesi ile elde edilen kazancın ülke ekonomisine vereceğı katkı, bozulan çevrenin yeniden kazanılması için harcanacak çabadan çok fazla ise o maden yatağının işlenmesine izin verilmektedir. Ülkemizde de uygulama böyle olmalıdır. Bu konulardaki yasal mevzuat eksikliği giderilmeli; uluslararası standartlara uygun yasalar çıkarılmalıdır. Yasalara uyum, etkili denetim mekanizmaları ile sağlanmalı, herşeyden önemlisi kamuoyunun olumlu desteğı alınmalıdır."

Sedimentoloji Çalışma Grubu

Biliyorsunuz adı "Tortul" olan bir Dergi çıkartılıyor Sedimentoloji Çalışma Grubu'nca, Temmuz '98 sayısında

"Graben ve Yarı-Grabenlerde Çökel İstifleri ve Depolanma Modelleri" konusunda bir tartışma-geziye çağrı ile sözlerine başlıyorlar. Mayıs '98 gibi yakın geçmişte Kartal Formasyonu'nun Polath-Haymana çevresindeki fasiyes özelliklerini açık oturum ve arazi gezileri ile tartıştırmaya çabalamış olan bu yapılanma, bu kez de Anadolu Levhası içinde özel tektono-sedimanter özellikler taşıyan Ege graben sistemlerinden Bakırçay Grabeni (Soma dolayı) yeni tartışma alanı kılma, yöreye ilişkin bilgileri yaygınlaştırma çabasıdır, Kartal Formasyonu'na ilişkin tartışmaların gelecekte yoğunlaşacağı ve bulguların giderek artan ölçüde tartışılacağı umarak, boyutlu bir yeni çalışmanın kapısının aralanmaya uğraşıldığını düşündürüyor bu yeni gezi,

Tortul'un bu sayısında Dünya'da ABD'deki Navaho Kumtaşları, Ölüm Vadisi, Grand Canyon türünden korunmaya alınmış jeolojik olgular ve anıtlar'a ilişkin Digne (Fransa) 1991 Uluslararası Sözleşmesi ile ilintili bir Kurul oluşturulması gerektiğı belirtilmektedir.

İlgilenenler için yazışma adresi:

Sedimentoloji Çalışma Grubu Sekreterliği (N. Kazancı)
AÜFF Jeoloji Müh, Bölümü

'6100 Tandoğan/ANKARA

Tel: (0312) 212 67 20/1335

Fax:(0312)215 04 87

e-posta; kazanci@sciencee.ankara.edu.tr

Türkiye Kıyıları '98 II. Ulusal Konferansından izlenimler

Dursun BAYRAK
MTA Genel Müdürlüğü
Jeoloji Etüdleri Dairesi

MEDCOAST Uluslararası Konferanslar Dizisi'ne koşut olarak ilki 24-27 Haziran 1997 tarihleri arasında ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi'nde düzenlenmiş olan Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları Ulusal Konferansları (KAY) Dizisi'nin II.si 22-25 Eylül 1998 tarihlerinde, yine ODTÜ'de gerçekleştirilmiştir.

JMO adına 3 delegenin katılmış olduğu KAY '98'de oturumların, ve sunulan bildirilerin dağılımı şöyledir: Kıyı Yönetimi Alanı'nda 4; Yasal Konular ve Politika konusunda 5; Biyoçeşitlilik ve özel Çevre Koruma Bölgelerinin Yönetimi'ni İrdeliyen 5; Koruma ve Eğitimi konu alan 3; Kıyı ve Deniz Biyolojisi'ne ilişkin olarak 4; Sulak Alanlar, Kumullar ve Lagünler', konu alan 5; Canlı Kaynaklar ve Bahççilik'i, işleyen 6; Deniz Ulaştırması ile ilgili olarak 8; Kıyı Kullanımı alanında 8; Kıyı Yönetimi

için Bilgi Sistemleri'nde 5; Atık Yönetimi ve Su Kirlenmesi bağlamında 5, Deniz Kirliliği'ni ele alan 7; Jeoloji ve Jeomorfoloji ile ilgili olarak 4; Kıyı Hidrodinamiği'nde 3; Kıyı Mühendisliği alanında ise 14'e ulaşan toplam 92 bildiri iletilmiş, ancak bunların bir bölümü sözlü olarak sunulmamış, salt "Bildiriler Kitabı'nda içerilmiştir. Bu bildiriler akademik ve uygulamacı-yasal sorumlu 68 kurum ve kuruluştan, 185 akademisyen ya da uygulamacının bireysel ya da ortak çalışmasının ürünü olmuştur. Bu Konferans'ta, sınırlı sayıda olmakla birlikte, poster sunumları da yer almıştır.

Meslek alanımız ile dolaysız ya da dolaylı ilintili olan bildiriler; Aydıncık-Taşucu Deniz Mağaraları, Büyük Menderes Deltası Jeomorfolojisi, Aşağı Meriç ve Enez Deltaları, ölüdeniz Lagünü, Kıyılarda Sayısal Arazi Modellemesi, Küçükçekme^

ce-Büyükçekmece Gölleri Arası Kıyı Kullanımı, Kıyılarda GIS Uygulamaları, Antalya Yeraltı Suyu, Kumluca Yeraltı Suyu, Çanakkale Boğazı Metal Dağılımı, B Anadolu Kıyıları Uydu Görüntüsü, Ege Denizi Kıta Sahaneliği, Deniz Düzeyi Değişimleri ve Tsunamiler başlıkları ile sunulmuştur.

Kıyı çizgileri toplam uzunluğu 8330 km'yi bulan Anadolu-Trakya coğrafyasında mesleki araştırmalar ve uygulamalara ilişkin bildiriler sınırlı sayıda olmanın ötesinde, spesifik alanlara ve konulara ilişkindir. Özellikle kıta sahanlığı, kıyı-önü, kıyı-yüzeyi ve kıyı-ardı kuşaklarının hidrodinamik süreçlerin yoğun ölçüde geliştiği alanlar olduğu gerçeği gözönüne alındığında, bildiri sayısının ve katılımın düşük olduğu gözlenmiştir. Dahası, gerek akademik,

gerekse de uygulamacı kuruluşların ortaklaşa çalışmalara girişmediklerinin vurgulanması gerekir. Bu görüşümüz bizi gerek KAY Ulusal Komitesi ile akademik ve mesleki tüzel kişiliklerin gerektiği düzeyde ilişki kur(a)madıkları, gerekse de uygulamalı-yasal sorumlu kuruluşların (bireysel uğraşlar ve katkılar dışında) konuya çok yakın bakmadıkları sonucuna taşımaktadır. Değişik yörelerde gelişebilen eş-türden kıyasal süreçlerin birlikte işlenebileceği bir veri bankası oluşturulabilmesinin maddi koşulları da bu nedenle gerçekleştirilemiyor olsa gerektir. Konferans sürecinde bu türden sorunların ağırlıkla işlenememiş olmasının olası bir diğer nedeni de olasılıkla Konferans duyurusunun yeterince yapılamayışdır. Bildiri sunanlar açısından ise, bireylerin kendi bildirile-

rini sunmaları ertesinde, çoğunlukla konuları ile ilintili öteki çalışmalarını izlemeksizin, Konferans'tan ayrılmaları bir olumsuzluk olmuştur.

Konferans'a bir bütün olarak bakıldığında; denizlerdeki kirlilik artışını önleyici uluslararası sözleşmelerin yaptırıma ilişkin maddelerinin yetersiz olması sonucunda işlevsel olamadıkları; özellikle Akdeniz ve Boğazlar'daki deniz trafiği çok yoğun olmasına karşın, ülkemizin ulaşım ve taşımacılık alanlarında denizlere yeterince ilgi göstermediği ve kıyı alanlarının değişik çtkar-baskı gruplarınca değişik taleplere (yapılaşma, arazi kullanımı, atıksu deşarjı, kum ve madden işletmeciliği) konu olması sonucunda kirlilik ve siltasyon süreçleri etkisinde kaldığı konularına göndermelerde bulunulmuştur.

4« Sıftıftık Kongre/î Ycfepilde

Türk Seramik Demeği tarafından 1992 yılından beri her iki sene de bir düzenlenmekte olan Seramik Kongreleri'nin 4.'sü 22-25 Eylül 1998 tarihleri arasında Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nde yapılmış, Kongre'de 130'un üzerinde bildiri sunulmuştur. Bildiriler "Geleneksel Seramikler" ve "Yüksek Teknoloji Seramikleri" olmak üzere iki ana başlık altında toplanmıştır. Kongre'de son gün de seramik sektörünün genel sorunlarının tartışıldığı bir panel düzenlenmiştir. Bir çok bilim disiplininin bir arada çalıştığı seramik sektöründe jeoloji mühendisleri olarak bizi daha yakından ilgilendiren "Geleneksel" veya "Yapısal Seramikler" adı verilen kil tabanlı doğal hammaddelerden üretilen seramiklerdir. Tuğla, kiremit, yer ve duvar kerosu, sağlık gereçleri, masa seramikleri ve pis su boruları bu grupta yer alır. Ülkemiz seramik sektörünün üretimi çok büyük ölçekte bu alandır ve Türkiye, örneğin yer ve duvar kerosu üretiminde İtalya ve İspanya'dan sonra Avrupa'da 3. ülke olmuştur. Bu üretimde temel hammadde olarak killer (kaolinit ve illit), dolgu maddesi olarak da kuvars ku-

mu, kalsit, dolomit ve eritici olarak ise feldispatlar kullanılmaktadır. Gerek bu hammaddelerin bulunması, gerekse uygun oranlarda karıştırılarak biçimlendirilmesi ve pişirilmesi süreçlerinde jeoloji mühendisleri'nin yeri ve önemi yadsınmaz. Çünkü; ısı işlem karşısında çoğu silikat olan bu doğal hammaddelerin davranışları ve oluşan bünyenin iç yapısı ve bu yapıya bağlı özelliklerin hepsi birer doğal seramik olan kayaları inceleyen "Petrografi" ve kayaları, hammaddeleri ve pişen bünyeleri oluşturan mineralleri inceleyen mineral bilimi "Mineraloji" ile ortaya konabilir. Ancak ülkemizde hem fabrikalarda, hem de ülke düzeyinde kil tabanlı seramiklerle ilgili araştırma ve geliştirme çalışmaları çok yetersizdir. Bir çok Avrupa ülkesinde sadece yapısal seramiklerle ilgili Ar-Ge çalışması yapan enstitüler vardır. Sabit reçetelerle çalışması öngörülen fabrikalarda sürekli homojen malzeme teminindeki zorluklar üretimde kayıplara neden olmaktadır. Üretim sürecinde karşılaşılan sorunları çözmeye salt, fabrikayı kurmuş olan firmanın teknik yardımları ile yetinilmektedir. Ayrıca

Dr. Aydın ARAS
MTA Genel Müdürlüğü
MAT Dairesi